

دانشگاه الزهرا

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

عنوان:

تاثیر اتحادیه پولی اروپا بر جهت و ترکیب صادرات غیر نفتی ایران

(۱۹۹۷-۱۹۷۵)

استاد راهنما: جناب آقای دکتر سید جواد پور مقیم

استاد مشاور: جناب آقای دکتر احمد یزدان پناه

استاد داور: سرکار خانم دکتر زهرا افشاری

دانشجو: اورانوس مرتضائی راد

مهر ماه ۱۳۷۹

چکیده:

معرفی یورو و تثبیت ارزش پول کشورهای عضو اتحادیه بر حسب آن و در نتیجه حذف نوسانات ارزی بین کشورها باعث کاهش هزینه های معاملاتی در اروپا خواهد شد. این پدیده دو اثر جاننشینی و درآمدی بدنبال خواهد داشت. اول آنکه بر اساس اثر جاننشینی کاهش هزینه های معاملاتی به نفع صنایع اروپا و تا حدی به ضرر صنایع کشورهای خاور میانه و شمال آفریقا از جمله ایران می باشد. بویژه انتظار می رود که صنایع با ارزش افزوده پایین (مثل مواد اولیه کارخانه ای) بیشترین خسارت را از این اثر متحمل شوند در حالی که صنایع با ارزش افزوده بالا (مثل نفت خام و معدن) بتوانند دوام بیاورند. در کنار این اثر، اثر درآمدی وجود دارد که نشان دهنده هزینه های معاملاتی پایین تر است و باعث توسعه و افزایش درآمد در اروپا می شود از اینرو تقاضای واردات از

کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا و از جمله ایران بیشتر خواهد شد. این اثر به نفع هر دو دسته از صنایع می باشد .

برآیند این دو اثر است که تعیین می کند آیا اتحادیه پولی اروپا به تنوع گرایی در کشور های خاورمیانه و شمال افریقا از جمله کشور خودمان از طریق انتقال عوامل تولید به سمت (یا خلاف جهت) ظهور صنایع کارخانه ای کمک می کند (یا از آن ممانعت می کند)

پیش بینی می شود که ترکیب کالا های صادراتی ایران طی سالهای آتی از حذف نوسانات ارزی منطقه یورو متاثر گردد و از صنایع چوب و شیمیایی به سمت خدمات روی آورد .

از طرف دیگر واحد پولی اروپا (یورو) خود نیز می تواند در مقابل دیگر ارزهای عمده جهانی (ناقص)

فهرست مطالب

فصل اول – کلیاتی در مورد اتحادیه پولی اروپا

۱-۱- مقدمه ای بر تجارت آزاد

۲-۱- اتحادیه های اقتصادی

۳-۱- انواع همکاریهای تجاری و اقتصادی

۱-۳-۱- موافقت نامه ترجیحی تجارت

۲-۳-۱- اتحادیه آزاد تجارت

۳-۳-۱- اتحادیه گمرکی

۴-۳-۱- بازار مشترک

۵-۳-۱- اتحادیه اقتصادی

۴-۱- چگونگی شکل گیری اتحادیه اروپا

۵-۱- چگونگی شکل گیری یورو

۶-۱- اعضا و اهداف تشکیل اتحادیه اروپا

۷-۱- برنامه زمانی انتقال

۱-۷-۱- مرحله اول

۱-۷-۲-مرحله دوم

۱-۷-۳-مرحله سوم

۱-۸-۸ ضوابط ادغام (همگرایی) و انتخاب کشورهای حائز شرایط در اتحادیه اقتصادی و پولی اروپا

۱-۸-۱ ثبات قوی قیمتها

۱-۸-۲ ثبات نرخ بهره بلند مدت کشور

۱-۸-۳ ثبات ارزش پول کشور

۱-۸-۴ کسری بودجه و بدهی دولت

۱-۹-۹ یورو چه زمانی به جریان می‌فالتد؟

۱-۹-۱ مرحله اول

۱-۹-۲ مرحله دوم

۱-۹-۳ مرحله سوم

۱-۱۰-۱ معرفی یورو

۱-۱۱-۱ قیمت های جدید بازار

۱-۱۲-۱ تغییرات ساختار پولی و مالی

۱-۱۳-۱ بانکهای مرکزی اروپا

۱-۱۴-۱ ساختار سازمانی سیستم بانکهای مرکزی اروپا

۱-۱۵-۱ بانک مرکزی اروپا

۱-۱۵-۱-۱ بانک مرکزی اروپا و دلیل اهمیت آن برای یورو

۱-۱۵-۲-۱ تشکیلات بانک مرکزی اروپا

۱-۱۵-۳-۱ مسئولیتهای بانک مرکزی اروپا

الف-مداخلات مقطعی در بازارهای ارزی

ب-تامین کارایی تسویه پرداخت ها در سراسر منطقه یورو

ج-حمایت از ذخایر مالی اعضا

۱-۱۶-۱ عوامل موثر در تضعیف و تقویت ارزش یورو

- ۱-۱۶-۱- ثبات کلی اقتصادی، مالی و سیاسی
 - ۱-۱۶-۲- وضعیت تجارت خارجی
 - ۱-۱۶-۳- انتظارات تورمی
 - ۱-۱۶-۴- انتظارات در مورد نرخ بهره
 - ۱-۱۶-۵- یورو به عنوان پول ذخیره
 - ۱-۱۷- مزایای یورو برای منطقه پولی اروپا و جهان
 - ۱-۱۷-۱- مزایای ناشی از تقلیل ریسک ها و مخاطرات ارزی
 - ۱-۱۷-۲- تقلیل هزینه های معاملاتی
 - ۱-۱۷-۳- شفاف شدن قیمت ها
 - ۱-۱۷-۴- ثبات اقتصادی کلان
 - ۱-۱۷-۵- نرخ های بهره پایین تر
 - ۱-۱۷-۶- اصلاحات ساختاری
 - ۱-۱۷-۷- وضعیت یورو بعنوان پول ذخیره
 - ۱-۱۷-۸- رشد اقتصادی
 - ۱-۱۸-۱- ریسک های فرآوری یورو
 - ۱-۱۸-۱- شوک های نامتقارن اقتصادی
 - ۱-۱۸-۲- عدم توافق سیاسی
- زیرنویس فصل اول

فصل دوم: پیشینه تحقیق

- ۱-۲- اتحادیه پولی اروپا: تاثیر آن بر منطقه MENA
- ۱-۱-۲- تاثیر یورو بر فعالیتهای اقتصادی کشورهای MENA
- افزایش قدرت رقابتی تولید کنندگان EMU
- ۲-۱-۲- تاثیر EMU بر فعالیتهای اقتصادی

۳-۱-۲-توافقتنامه همکاری بین کشورهای MENA و اتحادیه اروپا

۴-۱-۲-سرمایه گذاری مستقیم خارجی در منطقه MENA

۵-۱-۲-مواضع بخش مالی

رژیم ارزی، نوسانات نرخ ارز و قدرت رقابتی

۶-۱-۲-ترکیب پولی دیون خارجی

۷-۱-۲-اثرات نرخ بهره

۹-۱-۲-اثرات نرخ ارز

۹-۱-۲-انواع ذخایر بین المللی

۱۰-۱-۲-واکنش های سیاسی نسبت به اتحادیه پولی و نتایج آن

۱۱-۱-۲-آزاد سازی تجاری

۱۲-۱-۲-سیاستهای نرخ ارز

۱۳-۱-۲-سیاستهای کلان حمایتی

جداول مربوطه

۲-۲-یورو و آسیا

۱-۲-۲-اتحادیه اروپا و تجارت خارجی ایران

۲-۲-۲-منطقه یورو و تجارت خارجی ایران

۳-۲-۲-تاثیرات احتمالی یورو بر تجارت خارجی ایران

زیر نویس فصل دوم

فصل سوم: تاثیر حذف نوسانات ارزی بین کشورهای EMU بر ترکیب صادراتی ایران

۱-۳-مدل

۲-۳-متدولوژی تجربی

۱-۲-۳-داده های صنعتی

۲-۲-۳-شواهدی بر ارزش افزوده

۳-۳- عملکرد صادراتی

۱-۳-۲- بررسی منطقه ای

۲-۳-۳- بررسی درون منطقه ای

۴-۳- خلاصه و نتیجه گیری

زیر نویس فصل سوم

فصل چهارم: تاثیر نوسانات سبد پولی اروپا در مقابل دلار بر صادرات غیر نفتی ایران

۱-۴- تعریف مدل و داده ها

۲-۴- تفسیر معادلات برآورد شده

۳-۴- انجام چند آزمون جهت اطمینان به نتایج رگرسیون

۱-۳-۴- آزمون ریشه واحد دیکی- فولر (ایستائی متغیر ها)

۲-۳-۴- آزمون بریوش- گادفری (خود همبستگی)

۳-۳-۴- آزمون وایت (واریانس ناهمسانی)

۴-۳-۴- آزمون ری ست رمزی (تورش تصریح مدل)

زیرنویس فصل چهارم

فصل پنجم

۱-۵- نتیجه گیری

۲-۵- پیشنهادات

زیر نویس فصل پنجم

فصل ضمیمه

هزینه های معاملاتی (پیوست شماره ۱, سوم)

-تکنولوژی معاملات

حجم معاملات

کارائی

اشاره ای کوتاه به سرمایه گذاری تحت شرایط عدم اطمینان (پیوست شماره ۷، فصل سوم)
تعهدات کشورهای عضو یورو در رابطه با سیاستهای مالی تحت پیمان رشد و ثبات (پیوست شماره

۱۰، فصل اول)

زیر نویس فصل ضمیمه

نتایج کامپیوتری معادلات برآورد شده و ازمونهای انجام شده

فهرست منابع

چکیده انگلیسی